

БУРЯТ ҮНЭН

ПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Советэй орган

143 (9590)

1961 оной июнин 18, воскресени

Сэн 2 мүнгэн

1961 оной июнин 15-да радиогоор, телевиденээр Н. С. ХРУЩЕВОЙ хэлэн үгэ

Манай газетин эдэрэй номерто

Болохоороо, Советскэ харша шэглэл баримбайһанаа нюудаггүй эээрхэг туримхэй бүр хабаадаг Франци баруун зүгэй союзий аша туһада ядрна найжаруулха арга болон.

Энэ гадна таарах техникскэ арга болуудтай болоходоо мунс оруунуд Франциин дагажа болохо байһараада абаха хэрэгтэй.

Эрэй бүлэглэлүүдэй таһынгөө союзнигуудайдаггүй, өөрингөө ээбсэгээр бээ даанхай ха хангаха хүсэлтэй баруунуудэй өөр янзын ойлогшо болоно. Жээд, Франциин президент де Голь Францез даанхай политика гэж болохо арга олгоорын ядрна ээбсэгтэй хүсэлтөө мэдүүлж, ээбсэгтэй гүрэнүүдэй гар табигданай хүүгэ энэ ээбсэгтэй бүтэн гэж байхадань, ядрешаалга хорихо тухай эгтгээхэ дурегүй тухайгаа баруун зүгэй бүлэглэлүүдэй оройлбүсэдшье гүрэнүүд мэд болохот. Ядрна турсагаруулхын, өөрингөө ээбсэг байгуулхын, «Клуб» гэж нэрэтэй клуб орохын тула мунс баримтадан зүйлс ороунуд дабтажа байна бшуу.

Хадаа эб найрамдалай харша зүйл болоно. Хүнүүдэе олоорин ээбсэгтэй найдаха эбэргэлжүүлж, ядэрэһнээ арсаха дурегүй зүгэй зонхилгосод үйлэе ашаглажа бологлажашье байнхай.

Бүхы хадаа бидэнэр болохолдоо хүргэнэб ядрна ээбсэг туршал-юулаха тухай асуудалгыг бүхыдөө хүсэдөөр бсэг хуряаха зорилгогтэдүүлж хэрэгтэй болохолдоод байһан эрхэ да ондоо арга үгы гэ-

иденттэй ханалаа хээдөө бидэнэр бүхы-сэдөөр буу ээбсэг хуряадна ээбсэг туршал-юулаха талар асуудал хэ тушаа өөрингөө нае тодорхойгоор хээд-америкын правительство ханамжые зүбөөр ойлгэж бидэнэр хүсэ-нээ хадаа хээсээ тулал-эһе хуури олоходоо тубайгаа бшуу.

Найрамдал хангахын ту-равительствонунд бү-хүсэдөөр буу ээбсэг ху-тухай асуудал шид-түргэлжэхэ бээ гэжэ хүлээнэ. Тиммэнээ бүхы олонинтэй энэ шидэхэ дурегүй ьствонундаа наад хээ-элсэнүүдэе наатуул-лихынь улам шангаар буу ээбсэг хуряалгын ье олон жэл соо хоор-э хээсэжэ байхаа бо-ог тулаа.

идент Кеннедтэй хэ-най хөөрэлдөөнүүд до-хуури эзэлхэн Гер-асуудал тухай хээ-бшөөрт.

асуудалаар Советскэ ьство өөрингөө нае-нэгтэ бшэ хээлхэн баруун гүрэнүүд ма-радхалуудые хүсэд-нэгүй гэжэ гомдож-гүй байна. Германи-й договор үгы байһан Европодо таарахгүй, байдал тохөөлдүүлэ-аглын, Америкын Хол-Штадуудай, Франциин бидэнэртэй хамта гит-Германида эсэргүү-хабаадалсан бусад-ай правительство-ойгуулхын тула бүхы

юу хээбди, хээжэше байна-бди.

Дайнай дүүрэнэй хүү-лээр гүрэнүүдэй хоорондо эбэй договор баталагдахэ ёһотой гэжэ ходо мэдэрэгдэ-дэг байгаа. Энэ хадаа улас-хоорондын эрхын заншал, гу-рим болонхой. Энээнэй жээ-шээ дэлхэйн хоёрдохи дайнай дүүрэнэй хойто тээхи улас-хоорондын байдал доторшые оложо болоно. Италитай, гит-леровскэ Германиян талада дайладалхан бусад гүрэнүүд-тэй эбэй договорнуудта 14 жэл үлүүтэй сагай саада тээ-гар табигданай байгаа. Аме-рикийн Холбоото Штадууд, Англи болон бусад ороунуд 1951 ондо Японтой эбэй до-говор баталаа. Зүгөөр мун лэ-ээд ороунудай правительство-нууд Германиятай эбэй байдал баталаха тухай дуулахашье дурегүй.

Саашадаа нимэ байдал үлөөжэ болохо гү гэнэ асуудал табигдана. Европын арадууд Германиятай эбэй до-говор баталхыс эхээр хүсэжэ байна ха юм. Энээнине Польшын, Чехословакийн болон Германиятай хүршэ бусадшые гүрэнүүдэй арадууд үнинэй хүлэжэ байнхай. Энэ дого-вор Германиян хоёр гүрэнэд —Германиин Демократическа Республикада болон Германиин Федеративна Респуб-ликада шухала хэрэгтэй байна.

Дэлхэйн хоёрдохи дайнай дүүрэнэй баталдагдаха, Германиян арад хүршэ ара-дуудтайгаа өөһэндыгөө хар-илсаануудые бээ бээдээ эг-тгээлгын үндэһе хуури дээрэ байгуулха гэжэ эдэ хоёр гү-рэнэй арад зон найдана.

Германитай эбэй договор хэрэгтэй байһанинь элитэ байха ёһотой байгаа. Тинхэ-дэ хилэнүүдэе шэнээр хубил-гаха тухай ямаршые үгэ хуур байжа болохогүйн ойлогсо-той. Потсдамска хэлсэгээр тодорхойлогдоһон юумэ Гер-манитай эбэй договороор бат-алдагдаха гэнэ үндэһе хуу-ри бидэнэр баримталнабди.

Одер-Нейсса мүрэнине зу-бшаһан Германиян зүүн хилэ эсээй хилэ мун, энэ хилые Германиян болон Польшын арадуудай хоорондохи эбэй хилэ мун гэжэ тоолодогоо Германиян Демократическа Республикын правительство нэгтэ бшэ мэдүүлхэн байха.

Германиин хилэнүүдэе ху-билгаха тухай асуудал мунөө табихада хээы ушар удхгүй байһынь баруун гүрэнүүдэй правительствонуудшые ойлго-но ёһотой. Тэдэнэй түлөөлгө-шэнэр бидэнэртэй хөөрэлдэхэ-дөө, энээн тухай нэгтэ бшэ мэдүүлхэн байна. Германиян арад «баруун, зүүн, хойто бо-лон урда зүгэй мунөө үсын хилэнүүдэй зүб байһандаа нэ-жэг хананагуй» гэжэ Фран-циин президент генерал де Голь олон зоной дуулаһаар байтар хээлэ нэн. «Хүйтэн дай» намнадаг, гүрэнүүдэй хоорондо арсалдаа гаргадаг мэргэжэлтэ канцлер Аде-науршые дайгаар, хүсөөр хил-энүүдэе хубилгаха гэнэ эрилтэ Германиян Федеративна Республика табинагуй гэжэ мэдүүлэ.

Германиин мунөө үсын хил-энүүд дайгүйгөөр хубилга-дажа болохогүй байһанинь хүн бүхэндэ элитэ хадань, юундэ эбэй договорто гар та-биха болохогүй гэшэб гэжэ асуугдана. Тинхэдэ баруун гүрэнүүдэй правительствонууд дайнда дурегүй байһанаа мэдүүлэ ха юм.

Бодото дээрэ бии байһан юумыс, арадуудай үнинэй эрижэ байһан юумыс батал-хаха гэнэ орёо бшэ юумэ хээ хэрэгтэй болонол. Энэ зохистой алхам хээхынь баруун гүрэнүүдэй правитель-ствонундаа хэн барина гэ-шэб?

Энээнэй шалтаган юуб гэ-хэдэ, зарим нэгэн хүнүүд эб найрамдал тухай хээдэг аад, бодото дээрэ дэлхэйн хоёр-дохон дайнай унтаржа байгаа

сусалыс зохид сагта шэнэ дай нүжэрөөхын тула, бүтэн үлөө-хэ хүсэлтэй байна гэшэ. Энэл хэрэгээр Баруун Германияда улам шэнэ шэнэ дивизионүүд байгуулагдана, тинхэдэ канц-лер Аденауэр өөрингөө арми-да атомна ээбсэг эринэ. Эдэ бү-хы юумэн юунэй түлөө хээдэ-нэб? Мунөө бии байһан юумээ хамгаалхын тула Баруун Германияда томо армишыс, атомна ээбсэгшыс хэрэгтэй бшэ байна. Зүгөөр тэндэ бу-садай зөөридэ ханаархадаг, мунөө үсын хилэнүүдээр на-наагаа дүүрэдэггүй хүсэнүүд бии. Мунөө үсын эрхэ бай-далда хилэнүүдэе хубилгаха гэнэ нээлжэ юун гэнэ уд-хатайб? Энэ хадаа дай, тер-моядерна дай хээ гэнэ уд-хатай.

Тинмэнээ Германиятай эбэй договор баталхада эсэргүү-сэгшэдэй баримтадаг шугам-гыс арадуудай ханаа зо-боонгүй байжа шадахагүй. Хэрбээ таанар эб найрамда-лай түлөө гэшэ наа, тэрэнээ бодото хэрэг дээрэ харуула-гы—эбэй договорто гараа та-бигты, энээнтэй тааралдуулан бүхы политикаа ябуулагты гэжэ арадууд хээлэхэ эрхэтэй.

Баруун гүрэнүүд Баруун Берлиний ажаһууштадай үмэн ямар нэгэн уялгатай, элэ уялгануудынь Германиятай эбэй договор баталалгааршыс дайрагдажа болохогүй гэжэ намтай хөөрэлдэхэдөө, прези-дент Кеннеди баруун ороунуд-тай бусад түлөөлгөшэнэртэ адлаар хэлэнэ байна. Гит-леровскэ Германиян капиту-ляциин, союзнигуудай саг зуурын хэлсэнүүдэй барим-таһаа, тинмэ болохоороо, эбэй договор баталха хүрэтэр хүсэтэй байха уялгануудыс сахиха тухай ямар үгэ хуур гарахаб гэнэ асуудал табиг-даха байна бшуу. Тинхэдэ Баруун Берлин тушаа союз-нигуудай ямаршыс тусхай уялганууд гэжэ юрэдөө үгы юм. Союзнигуудай уялганууд Германиян бүхы газар дайла-да хамаатай байха. Эдэл хэл-сэнүүдэе баруун гүрэнүүд бүдүүлгээр эблэнэ. Тэдэнэр Баруун Германияне милитарис-тска гүрэн болгоо, манайда эсэргүү шэглүүлэгдэн сэргэ-гэй бүлэглэл байгуулаа. Энэ бүлэглэл соонь Германиян Федеративна Республика тү-рүүшын ээлжэнэй үүргэ эзэлэ. Гитлерэй сэргүүдэе командалдаг байһан, Совет-скэ Союзда, Польшодо, Чехо-словакида, Албанида, Юго-славнида, Францида, Грецидэ, Бельгидэ, Норвегидэ болон бусад ороунудта эрлэг аша гаргаһан генералууд НАТО дотор мунөө хүтэлбэрлихы хуури эзэлэ.

Эбэй договорто гар таби-наай хүүлээр договортой ха-лаатай бүхы газар дайда дээр-рэ капитуляциин услови хү-сэгүй болодог, бүхы газар дайдаан эзэмдэлгын гурим-наа сүлөөлгөдөг байгаа. Тинмэнээ Германиян Демократическа Республикын газар дээрэ байдаг Баруун Бер-лин эбэй договорто гар таби-наай хүүлээр гитлеровскэ Германиян капитуляциитэй да-шарамдаһан, эзэмдэлгын жу-рам тогтоһонтой дашарам-даһан эрилтэнүүднээ сүлөөр-хэ байна.

Германитай баталха эбэй договор тухай, тинмэ болохо-лоороо, Баруун Берлиндхи байдалыс зохид гуримтай болгохо тухай үгэ гараха-да баруун ороунудай тү-лөөлгөшэнэр юридикескэ үн-дэһээ орхижо, нэрэ хүндэ ту-хай хээлэжэ захална. Зүгөөр нимэше нээлжэнь таарам-жагүй байна. Би нэгэ шэнэ-хэн жэшээ харуулха ханаа-тайб.

Бидэнэр Америкын Холбоо-то Штадуудтай хамтадаа Япондо эсэргүү дай хээбди, манай арадууд хамтадаа шу-наа адхаа. Советскэ Арми-яан сэргүүдэй голыс—Манчжуридахи квантунска армине бута сохёо бээй. Со-ветскэ Союз Америкын Хол-

боото Штадуудтай болон Япондо эсэргүү дайладалхан бусад гүрэнүүдтэй хамтадаа дайнай хойто тээ Японой хүг-жэлтыс хинхаа тушаа хэм-жээ-ябуулгануудыс зохёолго-до хабаадалсан байна. Ва-шингтондо Алас Дурна зүгэй комисси байгуулагдана. Япон тушаа Союзна Совет байгуу-лагдаа, Токиодо байрлаһан юм. Эдэ ороунуд дотор совет түлөөлгөшэнэр адли тэгшэ эрхын үндэһе хуури дээрэ эгзэн эдэхитэйгээр хабаа-далсан байна.

Зүгөөр Японтой эбэй до-говор баталха хэрэг гараб. Манай союзнигууд Советскэ Союзтай ханамжыс хараада абангүйгөөр, Японтой амья-раа договорто гараа таблаа. Японтой эбэй договор тухай асуудалаар Советскэ Союзтай тэрэ үедэ ямар юумэ барим-талжа байһынь хээлэхгүйб. Яхадлааб гэхэдэ, ондоо юу-мэн тухай, тусхайлбал, өөрин-гөө союзнига Америкын Хол-боото Штадуудай ямараар ханаһан тухай хээлэхгүйб. Яхадлааб гэхэдэ, ондоо юу-мэн тухай, тусхайлбал, өөрин-гөө союзнига Америкын Хол-боото Штадууд Япон тушаа союзна соведыс нэгэ талын гу-римтаар усалдаад, совет тү-лөөлгөшэнэрэй бүхы эрхыс ханажархёо нэн. Манай тү-лөөлгөшэнэр газар тэнгэри хоёрой хоорондо үлөөшөө, тэ-дэниис али бүхы аргаар То-киоһоо түриһэн байха юм.

Тээд бидэнэр Японой ка-питуляциин баримтаһаа үн-дэһэтэй, зохихо хэлсэнүүд дотор заагдан тодорхой эр-хэнүүд болон уялгануудтай байгаалди. Хараад үндэ, аме-рикийнхид, тэрэ үедэ Советскэ Союзтай эрхэнүүдэше, улас-хоорондын хэлсэнүүдэше тоогоогүй байгаа гэшээл. Атомна ээбсэгтэй талар бу-люу байһандаа түшгэлэн, тэ-дэнэр гансал илагданай Япо-ндо гэшээ, мун Япондо эсэргүү дайнда хабаадалсан нөөһэндыгөө союзнигуудта эрилтэ табихыс эрмэлзэнэ байна.

Хоёр жэл үлүүтэй сагай саада тээ бидэнэр Германи-тай хээдэхэ эбэй договортой өөрингөө проектыс толилоо нэмди. Манай урданай союз-нигуудай, мун немецүүдэй өөһэндынь аша хэрэгыс хаб-шаһан юумэ тус проект соо байхагүй.

Антигитлеровскэ коалицида хабаадалхан бусад союзнигуудыс хамта дээрэнэ абанһанаа олон дахин эхэ гарза хохи-лодо ороһон Советскэ Союз Европодохи байдалыс зохёон тааруулхын, Германиян хоёр гүрэнэй хоорондохи харил-саануудыс тааруулхын тула-да эбэй договор баталхыс ду-радхана. Тинхэдэ Америкын Холбоото Штадууд, Англи бо-лон Франци Германиян Феде-ративна Республиктай хам-тада эбэй договор баталха дурегүй, аюулта байдал үр-гэлжүүлхыс эрмэлзэнэ. Тэ-дэнэр эбэй договор баталха аргаар үнэгэрэн дайнай үлгэ-рлэнүүдэе усалхаһана арса-на, Баруун Берлиндэ эзэмдэл-гын гурим үлөөхыс, өөһэнды-гөө сэргүүдэе байлгахыс оролдано.

Эбэй договорто гар таби-хэ гээшэ гүрэнүүд хоорондын харилсаануудыс найжаруул-ха зам мун гэжэ ухаантай хүн бүхэн ойлгоно.

Эбэй договор баталхаһаа арсаха, Баруун Берлиндхи эзэмдэлгын гурим хэтэ мун-хэдөө үлөөхэ гэнэ ябадал хадаа «хүйтэн дай» үргэлж-лүүлжэ гэнэ удхатай. Бодо-то дайнда «хүйтэн дай» ил-гажа байһан хилын хаана байһаниис хэн мэдэхэб? «Хүйтэн дай» гэшэ бодото дайнда бээлхэдэ, хүсэнүүдэ суглуулха ябадал байһанинь элитэ бшэ аал.

Германитай эбэй договор баталха ябадалыс саашадан байтуулха гэшээ ямар аюул-тай байһынь бүхы хүнүүдэй ойлгожо абахын тулада би энээн тухай хээлэнб.

Германитай эбэй договорто гар таби-хэ, Баруун Берлин-дхи эзэмдэлгын гурим хэтэ мун-хэдөө үлөөхэ гэнэ ябадал хадаа «хүйтэн дай» үргэлж-лүүлжэ гэнэ удхатай. Бодо-то дайнда «хүйтэн дай» ил-гажа байһан хилын хаана байһаниис хэн мэдэхэб? «Хүйтэн дай» гэшэ бодото дайнда бээлхэдэ, хүсэнүүдэ суглуулха ябадал байһанинь элитэ бшэ аал.

Германитай эбэй договор баталха ябадалыс саашадан байтуулха гэшээ ямар аюул-тай байһынь бүхы хүнүүдэй ойлгожо абахын тулада би энээн тухай хээлэнб.

Германитай эбэй договорто гар таби-хэ, Баруун Берлин-дхи эзэмдэлгын гурим хэтэ мун-хэдөө үлөөхэ гэнэ ябадал хадаа «хүйтэн дай» үргэлж-лүүлжэ гэнэ удхатай. Бодо-то дайнда «хүйтэн дай» ил-гажа байһан хилын хаана байһаниис хэн мэдэхэб? «Хүйтэн дай» гэшэ бодото дайнда бээлхэдэ, хүсэнүүдэ суглуулха ябадал байһанинь элитэ бшэ аал.

Германитай эбэй договор баталха ябадалыс саашадан байтуулха гэшээ ямар аюул-тай байһынь бүхы хүнүүдэй ойлгожо абахын тулада би энээн тухай хээлэнб.

Германитай эбэй договорто гар таби-хэ, Баруун Берлин-дхи эзэмдэлгын гурим хэтэ мун-хэдөө үлөөхэ гэнэ ябадал хадаа «хүйтэн дай» үргэлж-лүүлжэ гэнэ удхатай. Бодо-то дайнда «хүйтэн дай» ил-гажа байһан хилын хаана байһаниис хэн мэдэхэб? «Хүйтэн дай» гэшэ бодото дайнда бээлхэдэ, хүсэнүүдэ суглуулха ябадал байһанинь элитэ бшэ аал.

Германитай эбэй договор баталха ябадалыс саашадан байтуулха гэшээ ямар аюул-тай байһынь бүхы хүнүүдэй ойлгожо абахын тулада би энээн тухай хээлэнб.

Германитай эбэй договорто гар таби-хэ, Баруун Берлин-дхи эзэмдэлгын гурим хэтэ мун-хэдөө үлөөхэ гэнэ ябадал хадаа «хүйтэн дай» үргэлж-лүүлжэ гэнэ удхатай. Бодо-то дайнда «хүйтэн дай» ил-гажа байһан хилын хаана байһаниис хэн мэдэхэб? «Хүйтэн дай» гэшэ бодото дайнда бээлхэдэ, хүсэнүүдэ суглуулха ябадал байһанинь элитэ бшэ аал.

нине сүлөөтэ хото болгохо гэ-жэ дурдахадамнай энэ хо-тодо баруун гүрэнүүдэй оро-хо эрхыс ханаха ханаатай гэ-жэ бидэнэрыс ээмлээ. Зү-гөөр энэ хадаа буруу, ямар-шыс үндэһэнэй баримта мун. Баруун Берлиниис сүлөөтэ хото болгохо ябадал хадаа энэ хототой экономика, культурна холбоо барисаатай байхыс хүсээн дэлхэйн бү-хы ороунудай холбоо бари-саагаа наадгүйгөөр бөөлүүл-хэ эрхэ, арга боломжынь ол-гохо гэнэ удхатай. Баруун Берлиниис гададын дэлхэй-тэй холбоһон харгы замууд ямар ороной газар дээгүүр гаранаб, тэрэл оронтой хээ-лээ хээ хэрэгтэй байһаниис мээдээжэ. Иймэл юумэн зохид байха. Үгы наа, Баруун Бер-линий оршожо байһан гүрэнэй бээ даанхай байдала аюул тохөөлдохо байна бшуу.

Баруун Берлиндхи арад зоной эрхэ сүлөөе болон аюулгүй байдалыс хамгаалха гэнэ уялга абаа нэмди гэжэ баруун гүрэнүүдэй правитель-ствонунд баталан хэлэнэ. Үнэ-хөөрөөше Берлин тушаа дүр-бэн талын хэлсэнүүд дотор Америкын Холбоото Штадуудай, Англиин болон Фран-циин эдэ уялганууд тухай юушыс хээлэгдэнгүй. Баруун Берлиний ажаһууштадай сү-лөөтэ байдал хангалтын үзэл бодолыс хэншыс арсахагүй байна. Баруун Берлиндхи политическэ болон социальна журам тэндэхи ажаһуушта-й дурээр лэ байха зэргэтэй гэжэ импалт Советскэ Союз дуралдана.

Баруун Берлиний эрхэ сү-лөөдэ халданашье, энэ хо-тодо орохо замыс хаанһаныс баримта үгы байна гэшээ. Баруун Берлиниис сүлөөтэ хото болгохо, гадада дэл-хэйтэй Баруун Берлиний наадгүй холбоо барисаатай байха шухала эрхэ байдалыс эбэй договор байгуулха гэжэ бидэнэр даһан хэлэнэ бай-гаабди, хээлэнэшебди.

Баруун Берлиндэ орохо ту-хай асуудал шидэхэдээ, уласхоорондын бүгэдэндэ мэдээжэ гуримыс сахиха, тайл-барилан хээлэбэл, энэ городто орохо зам ямар ороной газар дээгүүр гаранаб, тэрэл ороной правительствонунд зүбшэл абаха хэрэгтэй байһаниис мэдээжэ.

Тинмэ зүйл зохид гэжэ бул-танда тоологдоно. Баруун Бер-линдэ орохын тулада Герма-ниин Демократическа Респу-бликаһаа зүбшөөл абаха гэ-шыс зохидаг гэжэ юундэ тоо-лохо гэшээб. Баруун Берлин-дэ орохо хуурай газарай за-мууд тэрэнэй газар дээгүүр, уһан замууд—тус орон соо-гуур, агаарай замууд—баһал-тэрэнэй газар дээгүүр гарана ха юм. Тинмэнээ эбэй договор баталһанай хүүлээр Баруун Берлинтэй холбоо байгуулха хүсэлтэй ороунуд Баруун Берлиндэ орохо, энэ хототой холбоо байгуулха гурим тухай Германиян Демократическа Республикын прави-тельствотай хээлэхэ зэргэгэй болоно.

Бидэнэр юрэ бусын юумэ юушыс дуралданагүйбди. Ад-ли тэгшэ эрхэтэй бүхы гүрэн-үүдэй хоорондохи харилсаа-нууд үнингөө хойшо—зуун, олон зуун жэлнээ хойшо нмэ байдаг юм. Энэ гуримыс бид-энэр ханаһанаа абаа бшэ-бди. Энэ гурим үнинэй нийтгын гурим болонхой юм.

Советскэ Правительство эбэй договор баталха, Баруун Берлиндхи байдалыс тааруу зохид болгохо гэжэ дуралда-хадаа, гансал эб найрамдал хүсээнэ, зүришлээ гаргадаг, аюулта арсалдаа гаргажа боломоор бүхы юумыс гүрэнүү-дэй хоорондохи харилсаа-нуудһаа зайсуулхыс хүсээнэ. Социалистическэ ороунуд бшэ-шэ, харин баруун зүгэй гүр-энүүд эбэй договор баталал-

Баруун Берлиндэ орохо ту-хай асуудал шидэхэдээ, уласхоорондын бүгэдэндэ мэдээжэ гуримыс сахиха, тайл-барилан хээлэбэл, энэ городто орохо зам ямар ороной газар дээгүүр гаранаб, тэрэл ороной правительствонунд зүбшэл абаха хэрэгтэй байһаниис мэдээжэ.

Тинмэ зүйл зохид гэжэ бул-танда тоологдоно. Баруун Бер-линдэ орохын тулада Герма-ниин Демократическа Респу-бликаһаа зүбшөөл абаха гэ-шыс зохидаг гэжэ юундэ тоо-лохо гэшээб. Баруун Берлин-дэ орохо хуурай газарай за-мууд тэрэнэй газар дээгүүр, уһан замууд—тус орон соо-гуур, агаарай замууд—баһал-тэрэнэй газар дээгүүр гарана ха юм. Тинмэнээ эбэй договор баталһанай хүүлээр Баруун Берлинтэй холбоо байгуулха хүсэлтэй ороунуд Баруун Берлиндэ орохо, энэ хототой холбоо байгуулха гурим тухай Германиян Демократическа Республикын прави-тельствотай хээлэхэ зэргэгэй болоно.

Бидэнэр юрэ бусын юумэ юушыс дуралданагүйбди. Ад-ли тэгшэ эрхэтэй бүхы гүрэн-үүдэй хоорондохи харилсаа-нууд үнингөө хойшо—зуун, олон зуун жэлнээ хойшо нмэ байдаг юм. Энэ гуримыс бид-энэр ханаһанаа абаа бшэ-бди. Энэ гурим үнинэй нийтгын гурим болонхой юм.

Советскэ Правительство эбэй договор баталха, Баруун Берлиндхи байдалыс тааруу зохид болгохо гэжэ дуралда-хадаа, гансал эб найрамдал хүсээнэ, зүришлээ гаргадаг, аюулта арсалдаа гаргажа боломоор бүхы юумыс гүрэнүү-дэй хоорондохи харилсаа-нуудһаа зайсуулхыс хүсээнэ. Социалистическэ ороунуд бшэ-шэ, харин баруун зүгэй гүр-энүүд эбэй договор баталал-

Баруун Берлиндэ орохо ту-хай асуудал шидэхэдээ, уласхоорондын бүгэдэндэ мэдээжэ гуримыс сахиха, тайл-барилан хээлэбэл, энэ городто орохо зам ямар ороной газар дээгүүр гаранаб, тэрэл ороной правительствонунд зүбшэл абаха хэрэгтэй байһаниис мэдээжэ.

Тинмэ зүйл зохид гэжэ бул-танда тоологдоно. Баруун Бер-линдэ орохын тулада Герма-ниин Демократическа Респу-бликаһаа зүбшөөл абаха гэ-шыс зохидаг гэжэ юундэ тоо-лохо гэшээб. Баруун Берлин-дэ орохо хуурай газарай за-мууд тэрэнэй газар дээгүүр, уһан замууд—тус орон соо-гуур, агаарай замууд—баһал-тэрэнэй газар дээгүүр гарана ха юм. Тинмэнээ эбэй договор баталһанай хүүлээр Баруун Берлинтэй холбоо байгуулха хүсэлтэй ороунуд Баруун Берлиндэ орохо, энэ хототой холбоо байгуулха гурим тухай Германиян Демократическа Республикын прави-тельствотай хээлэхэ зэргэгэй болоно.

Бидэнэр юрэ бусын юумэ юушыс дуралданагүйбди. Ад-ли тэгшэ эрхэтэй бүхы гүрэн-үүдэй хоорондохи харилсаа-нууд үнингөө хойшо—зуун, олон зуун жэлнээ хойшо нмэ байдаг юм. Энэ гуримыс бид-энэр ханаһанаа абаа бшэ-бди. Энэ гурим үнинэй нийтгын гурим болонхой юм.

Советскэ Правительство эбэй договор баталха, Баруун Берлиндхи байдалыс тааруу зохид болгохо гэжэ дуралда-хадаа, гансал эб найрамдал хүсээнэ, зүришлээ гаргадаг, аюулта арсалдаа гаргажа боломоор бүхы юумыс гүрэнүү-дэй хоорондохи харилсаа-нуудһаа зайсуулхыс хүсээнэ. Социалистическэ ороунуд бшэ-шэ, харин баруун зүгэй гүр-энүүд эбэй договор баталал-

Баруун Берлиндэ орохо ту-хай асуудал шидэхэдээ, уласхоорондын бүгэдэндэ мэдээжэ гуримыс сахиха, тайл-барилан хээлэбэл, энэ городто орохо зам ямар ороной газар дээгүүр гаранаб, тэрэл ороной правительствонунд зүбшэл абаха хэрэгтэй байһаниис мэдээжэ.

Тинмэ зүйл зохид гэжэ бул-танда тоологдоно. Баруун Бер-линдэ орохын тулада Герма-ниин Демократическа Респу-бликаһаа зүбшөөл абаха гэ-шыс зохидаг гэжэ юундэ тоо-лохо гэшээб. Баруун Берлин-дэ орохо хуурай газарай за-мууд тэрэнэй газар дээгүүр, уһан замууд—тус орон соо-гуур, агаарай замууд—баһал-тэрэнэй газар дээгүүр гарана ха юм. Тинмэнээ эбэй договор баталһанай хүүлээр Баруун Берлинтэй холбоо байгуулха хүсэлтэй ороунуд Баруун Берлиндэ орохо, энэ хототой холбоо байгуулха гурим тухай Германиян Демократическа Республикын прави-тельствотай хээлэхэ зэргэгэй болоно.

Бидэнэр юрэ бусын юумэ юушыс дуралданагүйбди. Ад-ли тэгшэ эрхэтэй бүхы гүрэн-үүдэй хоорондохи харилсаа-нууд үнингөө хойшо—зуун, олон зуун жэлнээ хойшо нмэ байдаг юм. Энэ гуримыс бид-энэр ханаһанаа абаа бшэ-бди. Энэ гурим үнинэй нийтгын гурим болонхой юм.

Советскэ Правительство эбэй договор баталха, Баруун Берлиндхи байдалыс тааруу зохид болгохо гэжэ дуралда-хадаа, гансал эб найрамдал хүсээнэ, зүришлээ гаргадаг, аюулта арсалдаа гаргажа боломоор бүхы юумыс гүрэнүү-дэй хоорондохи харилсаа-нуудһаа зайсуулхыс хүсээнэ. Социалистическэ ороунуд бшэ-шэ, харин баруун зүгэй гүр-энүүд эбэй договор баталал-

Баруун Берлиндэ орохо ту-хай асуудал шидэхэдээ, уласхоорондын бүгэдэндэ мэдээжэ гуримыс сахиха, тайл-барилан хээлэбэл, энэ городто орохо зам ямар ороной газар дээгүүр гаранаб, тэрэл ороной правительствонунд зүбшэл абаха хэрэгтэй байһаниис мэдээжэ.

Тинмэ зүйл

1961 оной июнийн 15-да радиогоор, телевиденээр Н. С. ХРУЩЕВОЙ хэлэн үгэ

(Урьдхала. Эхинийн 1-дхи юурта)

гыг мэдэрнэгүй, өөхэднэгөө дайлан абанан Баруун Берлинд эзэмдэлгын журам бүтэн үлөөхө бэдэжэ, эб найрамдалда аюул тохоболдуулна. Энэ хадаа эб найрамдалай политика бэшэ, энэ хадаа гүрэнүүдэй хоорондох харилсаануудай гуримыг хабшанан хэрэг болоно. Энэ хадаа улас хоорондын харилсаануудтай түгшүрлийс, тэрнээ байтагай дайнай аюулыг саашадан үлөөхэ хүсэл мүн болоно.

Советскэ Союз, манай ханинаршы дайнда дуратуй, биднэр дай эхилхэгүйдэ. Зүгөөр биднэр өөрингөө бээ даанхай байдалыг хамгаалхди, өөрингөө эрхэ сүлөө болон бээ даанхай байдалыг хамгаалхын зорилгоор наггин уулгаха дүүргэхэднэ.

Хэрбээ ямар нэгэн гүрэн эб найрамдал эблэжэ, бусдад хилыг газар дээрхи, агаарай гү, али уһан дээрхи хилыг дабаа наа, ээрхэг түрмэхэй хэрэгэй бүхы хойшлонгонтой түлөө харюусалгыг дааха, тэрэндэ ёһото харюу үгтэхэ байха.

Президент Кеннедигэй манай уулзһан, хөөрэлдэнэ тушаа дэлхэйн хэблэлдэ олоно юмэ бэшгэднэ. Тэднэй бэшһэн юмэнүүд соо зүбтэйгөөр хэлэгдэнэ зүйлүүд Холбоото Штадуудашы, Англидашы, Францидашы, Баруун Германидашы бии. Би Германин Демократическа Республика болон бусад социалистическэ оронунд тухай хэлэнгүйд. Зүгөөр Советскэ Союзтай хэлсээ хэмы арсадаг, коммунизма эсэргүү долболог хэмы ураладаг, юмэ болохо болинон уур сухал болошон хунүүд бии. Тэднэр улам шэнэ шэнэ ашануудыг гаргана. Венедэхи уулзһан урда тээхэн Германин Федеративна Республика дотор ревлюцистнууд олон газаруудта дугларжа, тэднэй урда Аденауэр болон Бониско правительствоын бусад хүтэлбэрлэгшэд шанга үгэнүүдыг хэлэ.

Уласхоорондын байдалыг тааруу зохид болгохо ябадалда эсэргүүцэгшэд Баруун Берлинд эхэ гэгшын шэнэ ааша гаргаа. Тэндэ июнийн эхиндэ хойшо Баруун Германин парламентын комитедүүдэй засадагчид болохо байна. Германин Федеративна Республикын составта Баруун Берлингэй хэзээшэ ороогүй, мүнөөшэ ороогүй байбашы наань, тэндэ бундесрайд засадагч июнийн 16-да болохо гэжэ харалагдана. Баруун Германи дотор шимэ ааша хэхэ газар дутана гэшэ ха.

Социализма эсэргүүсэн хороо бусалһан хунүүдэй ямар боломжгүй уймар ябадал гаргажа болохо байшынэ. Яахан канадско-американска парламент хоорондын бүлэгэй толилон мэдүүлгэ гэршэлнэ. Тэдэ парламентын шон шэнгээр уилдана, яадна дайгаар занана. Тэднэр өөрингөө газар дээрэ дай хараагүй юм. Тэднэр өөхэднэ дайнда хабаадаа гү, али үгы гү мэдэрнэгүй, зүгөөр тэдэ ажал-ябуулагчид өөхэднэгөө оронүүдыг, тинхэтэйгээ хамта бусад оронүүдыг арсадаанда оруулжа байхалда мүнөө үеин термоядерна дайнай удха шэнжыг ойлгоогүйнэ. тоншы элгэ. Мүнөө ямаршы дайн эхилхэдэ яадна бэшэ дайн байгаашы наа, саашада ракетно-ядерна дайн болохо болохо байна. Арадууд дай нүжэрөөдэг тэнгэрүүдэй амьшын татаха ёһотой.

Дайн гэшэ юуб гэжэ Европын арадууд дай мэдэнэ. Биднэр дэлхэйн хоёр дайнда хабаадаха зэргэтэй болоно байнабди.

Хорин жэлэй саада тээ манай совет арадай түүхэдэ эгээл хүндэ, шуната дайн сонсогдохон байгаа. Тинхэдэ дайсан Москвагай богородо, Волга хүрэтэр орожо эрээд, совет газар дайтын эхэ хубинэ эзэлжэ, хоооруулан байха юм. Зүгөөр Советскэ Союз дайсанай долболгодо ёһотойгоор харюусажэ, энэ дайнда тэрэниин илаа. Биднэр Берлин сүгээд, дай эхилхэн хунүүдыг хэлэнгүн байнабди.

Биднэр үшөө дэлхэйн нэгэ дай хэхэ дуратуйбди—биднэр эб найрамдалда дуратай-

бди. Германин Демократическа Республикын немецүүдтэй совет арад найнаар үгсэ ойлголсог болонохой. Советскэ Союз Германин Демократическа Республика хоёртой хоорондо тон найн харилсаанууд тогтоогдоххой. Биднэр дайсад шэнгээр бээ бээдэ хандахагүй, харин ханилха ёһотойбди. Нимэ хани барисаан хоёр арадуудта ашантай тухатай гэжэ этгэгдээ. Баруун Германин немецүүдтэй совет хунүүд мүн лэ найн харилсаатай байха хүсэлтэй.

Манай арад француудтай ханилха дуратай. Гитлеровскэ Германида эсэргүүсэн, биднэр тэдэнэйг сугтаа дайладалда нэмди. Тинхэдэ биднэр тус бүридөө өөхэднэгөө дүршэл дээрэ фашизм, дайн гэшэ юу гэгшэб гэжэ мэдэжэ абаабди. Мун англичануудтай, американуудтай, норвежүүдтэй, гитлерийхидтэй эсэргүү хүдлэлэндэ хабаадаһан бүхы арадуудтай биднэр ханилха дуратайбди. Тэднэртэй хамта бидэ газар дэлхэй дээрэ эб найрамдал тогтоохын түлөө тэмсээ нэмди. Ямаршы наань арадай арсадала ямаршы шалтагаанууд маанарта байхагүй. Биднэр дэлхэйн бүхы арадуудтай хани халуунаар, эбтэй зетэйгээр байхыг хүсэнэбди.

Энэнэй түлөө Советскэ Союз бээ оронүүдтай суг хамта эбэй хэлсээ баталхыг дуралдана. Тээд эб найрамдалда дуратай энэ алхамыг занайта гү, али долболон олохо хэрэг гэжэ нэрлэдэг. Манай нанал хүсэлыг худалаар, буруу болгожо харуулхана нэрлэдэг, арадуудай нанал бололыг мэхан хороор хордохо гэжэ болодог лэ хүнүүд нигэжэ хэлэхэ ёһотой.

Маанадыг бултанай зүбөөр ойлгохыг биднэр гүйнабди. Германитай эбэй хэлсээ баталха хэрэгшэ саашадан үшөө хойшолуулжа болохогүй. Европодо тохоболдоһон байдалыг эбэй ёһоор хэлсэжэ, энэ жэлдэ шиндхэхэ хэрэгтэй.

Эбэй ёһотой конференци зарлаха тухай хэлсэнийг баталагдахалда Германида эсэргүүцэгшэ дайладалһан бүхы оронүүдэй энэ конференцидэ хабаадахыг биднэр урйалнабди. Мүнөө эбэй хэлсээ баталха гү, али баталхагүй гү гэжэ хөөрэлдөн болонохой. Харин тэрэ эбэй хэлсэн мүнөө оршожо байһан Германин хоёр гүрэнүүдтэй—Германин Демократическа Республикагай, Германин Федеративна Республикагай баталагдаха гү гэжэ асуудал табигдаха. Али нимэ хэлсээ Германин гансал гүрэнгэй баталагдаха юм гү. Эбэй ёһоор шиндхэхэ хэрэгтэ Германида эсэргүүцэгшэ дайладалһан бүхы гүрэнүүд хабаадаха гү, али тэднэй хубинэ лэ хабаадаха гэшэ гү. Мүнөө нимэл асуудал табигдайна бишу.

Эбэй ёһотой конференцидэ хабаадахагүйбди гэжэ зарим оронүүдэй правительствоунд урйалһан сонсохоо нэн. Хэрбээ Германи тухай эбэй хэлсээ баталхагүй гэжэ зарим нэгэ гүрэнүүдэй нэрлэгэ гаргаа наань. Советскэ Союз шаналха байха. Юуб гэхэдэ, гитлерийхидтэй эсэргүү хүдлэлэндэ эб хамта хабаадаһан бүхы оронүүдэй Германи тухай асуудалыг эбэй ёһоор шиндхэхэ хэрэгтэ хабаадахыг биднэр холодоол хүсэһэн, хэрэгшэ байнабди.

Эбэй хэлсээ баталха тухай хэлсэнуудтэ зарим оронүүдэй хабаадалһан арсаашы наань, энэ ушар маанадыг тогтоохогүй. Хэлсэнуудыг хэхэ дуратай бусад оронүүдтэй хамта Германин хоёр гүрэнүүдтэй эбэй хэлсээ баталхди. Хэрбээ Германин Федеративна Республикын эбэй хэлсээ баталха дуратуй байгаа наань, биднэр Германин Демократическа Республикагай тэрэниин баталхди. Германин Демократическа Республика эбэй хэлсээ баталха хүсэлтэй байнаа мэдүүлээ. Тингээд өөрингөө газар дээрэ Баруун Берлин гэжэ сүлөөтэ хото бии болгохо хэрэгшэ зүбөөбди.

Баруун тээ зарим хунүүд маанадыг занана. Хэрбээ биднэй эбэй хэлсээ баталаа наамнай, тэрэмнай мэдэргэдэхгүй болоно ха. Үнгэрхэдэ тэрэниин бодотоорн бээ-

лүүдүүлхэгүйн түлөө буу эбсэг хэрэгшэ гээд тэднэр мэдүүлнэ. Мүнөө ондоо үе сар болоо гэжэ тэднэр мартана ёһотой. Урлан хүсэрхэхэ политика Советскэ Союзда хэрэгшэжэ болохогүй байгаа наань, мүнөө тинмэ политика тинхээр тингээр буруутан налархаар болоо. Гүрэнүүдэй хоорондох харилсаануудта хүсэ хэрэгшэ ябадалыг Советскэ Союз буруушаалаг. Гүрэнүүд хоорондын арсадалта асуудалнуудыг эбэй ёһоор шиндхэхэ зорилготойбди. Гэгшэ хэлэбээр хүсэрхэхэ хэрэгтэ ёһотойл харюуны биднэр үгсэ аргатайбди. Өөрингөө хүсээ зорилгоонуудыг хамгаалха юмэн бии.

Лаосой байдал тухай асуудалыг эбэй ёһоор шиндхэхэ тушаа ямар хараа болоттой байһанаа Венедэ болонхон уулзһан үедэ хэлсэгдээ.

Өөхэднэ лаотинчуудай Нунган правительство толгойтой, бээ абанги, бээ даанхай Лаосыг, мүн тэрэнэй бээ абанги, бээ даанхай байха хэрэгшын хангаар уласхоорондын зүблөөнуудыг дахнаа дамжжэ байһанаа Холбоото Штадуудай президент, Советскэ Союзтай Министруудтэй Советэй Гүрүүлэгшэ баталан мэдүүлгэ үгсээ тэрэн тухай коммюнике соо хэлэгдэнэ. Энэнэй хамта Лаосто дайн байдала болотоор зогсоохо хэрэгтэй шухала байһаныг тэднэр мэдэрээ.

Лаотинчууд эб найрамдалда дуратай арад. Бээ даажэ хүгжэхэ замда ороод, энэ орон хэндшын аюул тохоболдуулаагүй, шахардуу шанга байдалай гуламтаны болоогүй. Лаосыг өөрингөө сэргээгшэ плацдарм болгохо шиндхэбди империалистнуудай абатарны бээ, ээрхэг түрмэхэй долболгоонуудыг бээдхэ база болгогдоторн лэ нимэл байгаа юм.

Хан хүбүүн Суванна Фумагай хуулига правительствода эсэргүү буналгаан эмхидхэгдээ. Буналгаан Холбоото Штадуудай бүү эбсэб, сэргээгшэ зүблөөншын абаа. Энэ орондо амгалан байдала аюул тохоболдоһон юм. Тэндэ дайн байдал эхилшоо. Газар тээхэн хамаарһанай шалтагаанаар тэрэ дайн эхэ түрмэхэй гуламта болгохоор аюул тохоболдуулагдаба. Азинн зүүн урда зүгтэ эб найрамдалда тон аюултай эрхэ байдал тохоболдоһон юм.

Лаосой аюулта байдалай гэмтшынэ. Америкын Холбоото Штадуудай энэнэй урда тээхи правительство байгаа, дэлхэйн бумбэрэгтэй энэ райондо тэрэнэй ябуудлаг политика холодоол сээсн байгаагүй гээд Америкын тала мүнөө шунаагүй. Бээ абанги, бээ даанхай Лаосыг бии болгохын түлөө минин толгойлодо правительство оролдохо гэжэ энэ оной мартада господин Кеннеди мэдүүлээ. Сэргээгшэ бүлэгэлэнүүдтэй гартэ оройн эбсэб бэшэ, харин Лаос хадаа бээ даанхай, бээ абанги гүрэн байха ёһотой. Энэ оройн доторой хэрэгүүдтэ хэшы хамаархагүй ушартай. Советскэ Союз тухай хэлсэхэ болоо наа, биднэр урданыг, мүнөөшэ нимэл хараа болоттой байнабди.

Тинмээ Венедэ уулзһан урда тээ Лаостохи байдал эбэй ёһоор шиндхэхэ асуудалар үгсэ ойлголсохо үндэхэ нуури олохоор арга нүхээл бии болоһон байгаа бишу.

Президент Кеннедигэй Лаосой асуудал зүбшэн хэлсэхэ үедөө маанадай алдирхуу хараа болоттой байһаннай тодорноо нэн. Энэ асуудалыг шиндхэхын түлөө бээ даанги, бээ абанги Лаосыг бии болгохо хэрэг хангаха шухала гээд би мэдүүлээб. Гэгшэ хамта галаалын асуудалуудыг дотоодынхинууднаа тодорхойгоор илгэхэ хэрэгтэй. Лаосой ямарар ажабайха, ямар правительствотай байхыг зарим нэгэн оронүүдэй тодорхойлохо ёһоншөгүгэй, тодорхойлохо ёһоншөгүгэй, Лаосой ямарар ажабайха, ямар правительствотай байхыг зарим нэгэн оронүүдэй тодорхойлохо ёһоншөгүгэй, Лаосой ямарар ажабайха, ямар правительствотай байхыг зарим нэгэн оронүүдэй тодорхойлохо ёһоншөгүгэй, Лаосой ямарар ажабайха, ямар правительствотай байхыг зарим нэгэн оронүүдэй тодорхойлохо ёһоншөгүгэй.

Лаосто мүнөө оршожо байһан политическэ гурбан хүсэнууд бээ даанги, бээ абанхай хараа шугамтай правительство өөхэднэ бии болгохо ёһотой. Нимэ политическэ Советскэ Союз найшааха. Тингээд энэнэй түлөө бүхы хэхэ шадха юмэсэ бээдүүлэхэ байха.

Эдэ бүгэды президент Кеннедигэ би хэлээб. Минин хэлэнэ юмэндэ президент ойлгомжотойгоор ханлаа гэжэ ханааб. Нэгэл правительство бии болгохо, тэрэнэй программыг зохёон табиха тушаа хоорондоо үгсэ ойлголсохыг Лаосой тусхай политическэ бүлэгэлэнүүдтэ манай хоёр оронунд нүлөө үзүүлэхэ ёһотой. Зүгөөр бээ даанхай, бээ абанги байха гуримыг мэдэрһэн лэ үндэхэ нуури дээрэ ушартай гэжэ тэрэ мэдүүлээ нэн.

Лаосой доторой хэрэгүүдтэ хэшы хамаарха ёһотой гэжэ биднэр батаар этгэнхэйбди. Юундэб гэхэдэ, ямарнэгэ талын хамаарха болоо наань, угаа аюултай хойшлонгонтоо тохоболдохо болохо. Лаосой асуудалыг шиндхэхэ хэрэгтэ анхаралтайгаар, болгомжотойгоор хандаха хэрэгтэй. Эбэй ёһоор Лаосто шиндхэхэ хэрэгшэ бэрхшээлтэй болгохо юмныг хэгдэхэгүй болоно.

Буналгаанад сэргүүдтэ Америкын офицерүүдыг сэргээгшэ зүблөөшэд болгожо хэрэгшэ гэгшэ тусхай политическэ бүлэгэлэнэй тала руу болодо, доторойн хэрэгүүдтэ хамааржа байһан ушар болоно гэжэ энэнэй хамта биднэр анхарал табидабди. Лаосой бээ абанги политика мэдэрхэ ушартай нимэ хараа шугам асатана. Тэрэнэй доторой хэрэгүүдтэ эхэ хамааралга байна Америкын тала гүрөөр лэ арсаа наань, бурилһан байха. Зүгөөр буналгаанада туһалха мүнөөнэй политикын үргэжлэхэ наа, тэрэ хэрэгүүдтэ саанхайн хүгжэлтэ муу хойшлонгонуудта хүргэжэ болохо.

Лаосто далайн ябаган сэ-

рэг оруулха, тингэжэ тусхай сэргээгшэ хүсэнуудтэй туһаламжаар тэндэ дайн байдала үүдлэхэ түсэбөө Америкын Холбоото Штадуудта заримашуул үшөө арсаагүй байһаар. Нимэл хадан тинмэ аюул бүрил тохоболдуулжа болохогүй. Холбоото Штадуудта сэргээгшэ эхэ хүсэнууд юундшын партизануудай хүсэнуудтэ гээд нэрлэгдэдэг.

Сэргээгшэ эхэ хүсэнууд үнэндөө Америкын Холбоото Штадуудай хүтэлбэрлхыг бүлэгүүдтэ таарамжагүй засаг түрэ тогтоһон арадуудта эсэргүүгээр тэмсэл хэхэ зорилготой харата муухай хэрэгүүдыг үүдхэдэг отрядууд болоно. Нимэ арга методүүдыг хэрэгшэдэг хүнүүд өөхэднэ тэдэнгээ ямар бүхы хойшлонгонуудтай байхыг бодомжолон нэгнэжэ Үзөөгшэ гээд урйалһан хэлэхээр.

Хэрбээ США-гэй правительство Лаосто эб найрамдал тогтоохо гэжэ хүсээг гаргаа наа, Женевэхин хэлсэнуудтэй түргөөр, амжалтатгайгаар дүүрэхэ тушаа туһа нэмэри оруулха ёһотой. Дайн байдала болуулха хэлсэн Лаосто эблэгдэб гэжэ мэтээр ханаанаа абанан элдэб шалтагануудыг дурдажа, эдэ хэлсэнуудтэ хэшы наад тойбо ушаруулхагүй болоно. Нимэ баримтануудай хэрбээ тохоболдон байгаа наань, национально-патриотическа хүсэнууд энэнэнэ гэмтэй бэшэ.

Америкын талада, тэрэнэй Лаосто байдаг сэргээгшэ зүблөөшэдтэ энэ хайса мэдэжэ бишу.

Лаосто тохоболдон асуудал эбэй ёһоор шиндхэхын түлөө биднэр саашадаа оролдохди. Женевын хэлсэнуудтэ хабаадаһан бусад бүлөө гүрэнүүдыг энэнэниг бээдүүлхыг урйалнабди.

Хэрбээ дайн байдала тохоболдуулхагүй, харин эб найрамдал тогтоохоо үнэнхөө хүсэхэ наа, социализм элдэб системзүүдтэй гүрэнүүдэй хоорондох харилсаануудыг амгалан ёһоор зэргэ оршон байха үндэхэ нуури дээрэ бии болгохо хэрэгтэй гээд биднэр тоолонобди.

Гүрэнүүдэй амгалан ёһоор зэргэ оршон байха асуудалыг биднэр ондо ондоогоор ойлгонобди гэжэ президент Кеннедигэй хөөрэлдөнүүдыг хэхэдэ элрүүлэгдэб. Баруун гүрэнүүдэй хүтэлбэрлхыг бүлэгүүдтэ таарамжагүй ёһо гуримүүдыг өөхэднэгөө оронүүдтэ түлөөлөгшэд нэдэн. Мүнөө байгаа байгуулалтада дураа гутажа, ямар нэгэн капиталистическэ гү, али колониальна оройн арадай тэрэнэй хубилгахага, шэнэ гуримүүдыг тогтоохоо ханаа наань, империалистическэ оронүүдэй правительствоунд энэнэниг тэрэ дорын лэ коммунистнуудай ааша гэжэ сонсоходог. Энэ хадаа Москвагай гар гэхэ мэтээр хэлсэдэг. Харин тинхэдэ тэдэ шэнэ гуримүүд арадай хүсээ эрмэлзлэгүүдтэ таарахаар байна ха юм. Бусад оронүүдэй доторойн хэрэгүүдтэ хамаархын лэ түлөө ханаанаа абтанан энэ ушарыг шадлаа наа хэрэгшэхэ арсаагар бэшэ байдаг.

Бусад ямар нэгэн оронүүдэй хархис хүсэнуудтэ империалистическэ гүрэнүүдтэй туһа хүргэхэ гэшэ эхэл аюултай хэрэг. Тэрэ туһаламжаны угаа бэрхшээлтэй байдал тохоболдуулжа болохо. Ямаршы оройн доторой хэрэгүүдтэ хамаархагүй гэжэ совет арад, эб найрамдалда дуратай бусадны арадууд эрид шууд тэмсэдэг. Энэмнай эб найрамдал тогтоохо шухала эрхэ байдал болоно.

Арад бүхэн бээ даанхай, национальна талаараа эрхэ сүлөөтэй байха эрхэтэй. Нэгэшэ гүрэн бусад оронүүдэй доторой хэрэгүүдтэ хамаархагүй ёһотой. Капиталистическэ оронүүдэй дунда ангин тэмсэл боложо байдаг. Өөхэднэгөө дарлагшадта, хархис этгэгүүдтэй тогтоһон ёһо гуримүүдта арадууд эсэргүүсэн тэмсэдэг. Эдэ жама ёһонуудыг хэлсээ баталаа шиндхэхэ болохогүй. Энэ асуудалаар хүсээ баталха гэжэ ханаанан хүн түүхэтэ хэрэгүүдыг, об-

юумэ хэхэ болохогүй байна бишу.

Энэнэй тон буруу байһанын элитэ. Энэнэйн биднэр зүблэрхэ аргагүйбди. Эрхэ сүлөө тээшэ арадуудай эрмэлзэн ябахы хэшыг зогсоожэ шадхагүй. Арадуудыг мүлжэхэ, дарлаха хараа болдог дээрэ үндэхлэн засаг түрэнүүд бата бэхи бэшэ, хэхэ мүнхэдөө байжа шадхагүй. Дарлаха, мүлжэхэ засаг түрэн ямаршы мэхэтэй эсэргүүнээр байгуулагдаһан наань, арадууд заабол эрхэ сүлөөтэй боложо, мүлжэгшэдыг холболон налжаа шадхаа. Обществын нигтэ, политическэ ажабайдалай хубилгаушар гэшэ заагагшад бээдүүлэгдэхэ жама ёһон болоно. Энэмнай гүрэнэй ажал-ябуулагшад хэлсэнигээ дулдэдагагүй. Хэрбээ хэн нэгэнэй нимэ бодомжогүй ааша гаргаа, энэ асуудалаар хайшан гэжэ даа зүбшэхэ нэрлэгэ гаргаа наа, нигэжэл өөрингөө бирагуйс, дэлхэй дээрэ боложо байһан хубилгалта, хэрэгүүдыг ойлгохогүй байһанаа харуулха нэн.

Хүгжэлтын замаар ижажа байһан арадуудай хүдлөөндэ ямар бэ даа наад тойбо хэхэ болохогүй. Хүн түрэлхитэнэй хүгжэлтын бүхы ябсаар энэ тодорхойлогдохой. Нэгэ үедэ богоолнуудыг эзэмдэдэг байгуулалта байгаа. Тэрэнэй орондо феодализм эрээ. Һүүлээрнэ тэрэниин капиталистическэ байгуулалта халажа абаа бишу. Нэгэ байгуулалтын орондо нүгөө байгуулалта эрэдэг байгаа. Юундэб гэхэдэ, шэнэ байгуулалта урдынханаа бүрил хүгжэнги байна гэшэ.

Америкын Холбоото Штадуудай президенттэй манай хөөрэлдөнүүдтэ мүнөө нимэ нагмануудыг табиhta хэлэхэс ханаа нэм, үгсэдүүлэ. Юрэнхы дээрэ мүн хөөрэлдөнүүдтэй ханаа байнаб гэжэ хэлэхэ ёһотой. Энэ уулзалга тухай эбэй хэрэгшэ байгаа гү, тэрэниин хүгжээр байгаа гү гэжэ наа нураа наатнай, би болого тогтожо байһангүй юм гэжэ харюусаха нэм.— Ии уулзалга үнгэрхээр лэ багаа, гална энэнэни үнгэрхэ хэрэгтэйшынэ байгаа.

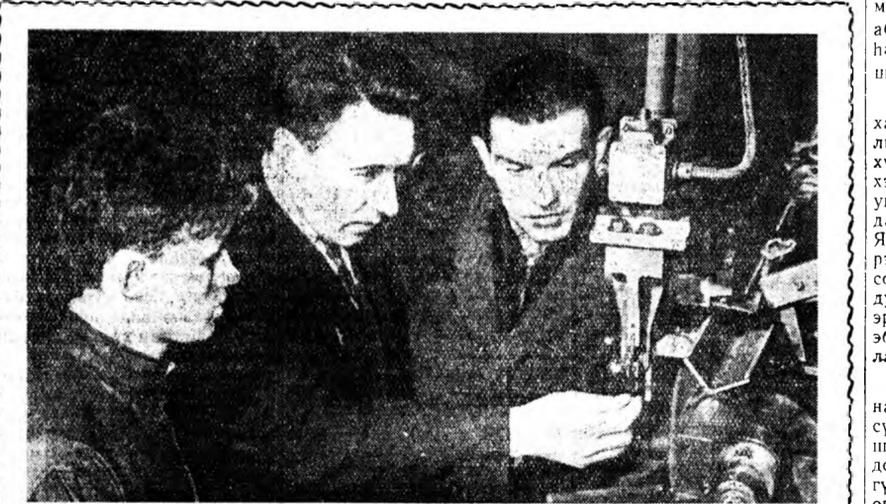
Америкын Холбоото Штадуудай президенттэй манай хөөрэлдөнэдэ алишы таби шанга асуудалуудыг табишанга, зүбшэн хэлсэхэгүйг оролдоогүй, ханаанаа оруун хөөрэлдөн болоо гэжэ хэлэжэ болохо. Америкын Холбоото Штадуудай правительствоын хараа шугамтай эб анхаралтайгаар табишди. Зарим уласхоорондын асуудалуудта Советскэ правительствоын хараа шугамтай тодорхойгоор хэлэжэ үгшэнэ. Эгээл энэ нэгэ ушар биднэй шэнэ ухашанартай. Биднэй эсээр үгсэ ойлголсохыг хэшыг хүдлэгшэгүй гэшэ бишаа. Үгсээ хүсэдөөр ойлгохо аабза гэжэ хүдлэхэшынэ гэгшэ байгаа. Манай хоёр гүрэнэй баримталан ябаһанараа шугамууд тон эхээр табиана.

Иимэ айнабтар хүсэтэй гүрэнүүдэй правительствоунд эхэл харюусалгатай гээд президент Кеннеди ойлгоно гэжэ ханааб. Энэ харюусалгыг тэрэнэй ушар саашадаа байха бээ гэжэ найдаха гэжэ тэрэнэй тингээ наа шиндхэхэр болонхон уласхоорондын асуудалуудыг шиндхэхэ болохо, бата бэхи найрамдалай харгыг ханаа байһан шулуунуудыг эб Советскэ Союз Америкын Холбоото Штадууд хоёртой харилсаануудыг найжаруулжа болохо байгаа.

Мүнөө манай оронунд хоорондох харилсаанууд найжаруулхын түлөө үгсэхэл юмэ хэхээр даа. Ии эрхэ байдал Советскэ Союз гэмээр тохоболдоггүй. Советско-американска харилсаанууд найжарха сар эрхэ бидэ этгэхэ хүсэлтэйбди. Энэ хадаа уласхоорондын байдалда угаа найн нууц байха.

Венедэ биднэр забгүйгөөр хүдлөөбди гээд үгсэжэ болохо. Агучхэ Советскэ Союзтай түлөөлөгшэ байуурагшай биднэлэ хүсэ оруулжа, хэрэгшэнай биднэтэй болгоо. Манай ленин гадардын политикыг совет арад, социалистическэ орондэй арадууд бүрмүшэн мэдэжэд гэжэ биднэр мэдэжэбди. Бүхы дэлхэй дээрэ хэдэн зуу миллион хүн маандалта талархана. Манай ёһоор зэргэ оршон Ленинскэ политика, эб найрамдал, арадуудай хоорондын хани барисаа бэхжигшэ политика Советскэ правительство саашадаашы хойно ноһоон, хэлбэршэгшэ бээдүүлэхэ.

Хүндэтэ хүхэд, анхарал табинанайтай түлөө таанай баяр хүргэнэб. Уулзгараа байртай! Амгалан нойрсотги!

ЛЕНИНГРАД. Станогоудыг бүтээдэг Свердловэй нэрэмжэтэ заводхид найшвалтай үгсэхэ гаргаа. «Долоон жэлэй гурбадахыг илэныг түүрү дүй дуршал үргэнөөр нэбэрүүлэхэ жэл болгоо» гэгшэн урйалтайгаар тэднэр ханданан юм. Бүхы түрүү, шэнэ юумэн бригада, унасто, цех бүхэндэ нэбэрүүлэгдэхэ ёһотой гэгшэн зорилго предпритяни коллектив урдаа табиа. «Красный пролетарий» гэжэ Москвагай заводой хүдэлмэршэд эгээ түрүүлэн тэрэ урйалыг дамжэн абаа. Зурга дээрэ: новаторнуудай советэй түрүүлэгшэ Е. Н. Елисеев (дундан) залуу токарь В. А. Ванович станок-автомат тухай хөөржэ байна. Баруун талдаан дурбдахыг механическа участогай начальник П. А. Соколов. ТАСС-эй фотохронино.

КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДТЭ,
СССР-эй МИНИСТРҮҮДЭЙ СОВЕДИЭ

Научна, научно-педагогическа хүдэлмэрилэгшэды бэлдэхэ хэрэг айжаруула хэмжээ-ябуулганууд тухай

Научна, научно-педагогическа хүдэлмэрилэгшэды бэлдэхэ хэрэг айжаруула хэмжээ-ябуулганууд тухай»-эй Центральна Комитет, СССР-ийн Министрүүдэй Совет шийдхэбэ. Научна, научно-педагогическа хүдэлмэрилэгшэды бэлдэхэ хэрэг айжаруула хэмжээ-ябуулганууд тухай орондо зарим тэд ажалтаа гаданхай гэжэ тогтоол соо тэмдэглэнэ. Нүүнэй 10 жэлэй турьда научна хүдэлмэрилэгшэды тоо доо үлүү дүхэл олошорбо.

Научна шэнжэлэлтэнүүды саань үргэдхэхэ, тэдэнэй шарныг заруулаха, научна, научно-педагогическа кадрнууды бэлдэхэ хэрэг айжаруула хэмжээ-ябуулганууд тухай орондо зарим тэд ажалтаа гаданхай гэжэ тогтоол соо тэмдэглэнэ. Нүүнэй 10 жэлэй турьда научна хүдэлмэрилэгшэды тоо доо үлүү дүхэл олошорбо.

Научна шэнжэлэлтэнүүды саань үргэдхэхэ, тэдэнэй шарныг заруулаха, научна, научно-педагогическа кадрнууды бэлдэхэ хэрэг айжаруула хэмжээ-ябуулганууд тухай орондо зарим тэд ажалтаа гаданхай гэжэ тогтоол соо тэмдэглэнэ. Нүүнэй 10 жэлэй турьда научна хүдэлмэрилэгшэды тоо доо үлүү дүхэл олошорбо.

Научна шэнжэлэлтэнүүды саань үргэдхэхэ, тэдэнэй шарныг заруулаха, научна, научно-педагогическа кадрнууды бэлдэхэ хэрэг айжаруула хэмжээ-ябуулганууд тухай орондо зарим тэд ажалтаа гаданхай гэжэ тогтоол соо тэмдэглэнэ. Нүүнэй 10 жэлэй турьда научна хүдэлмэрилэгшэды тоо доо үлүү дүхэл олошорбо.

научно-педагогическа кадрнууды олошоруулаха, тэдэнэй бэлдэхэ хэрэг айжаруула хэмжээ-ябуулганууд тухай орондо зарим тэд ажалтаа гаданхай гэжэ тогтоол соо тэмдэглэнэ. Нүүнэй 10 жэлэй турьда научна хүдэлмэрилэгшэды тоо доо үлүү дүхэл олошорбо.

1962 онхоо ахижа, жэл бүхэндэ ардай ажахын тусбуудта дээдэ хургуулинуудай научна хүдэлмэрилэгшэды тоо мянган хүн хүртэр нэмэхэнь КПСС-эй ЦК, СССР-эй Министрүүдэй Совет СССР-эй госпланине уялгада. Ардай ажахын гү, али теоретическа шухала асуудалнуудаар докторой диссертаци бэлдэхэ байхан хүнүүд орондо тэдэнэр худалха юм. Намажэ ерэн тэдэ научна хүдэлмэрилэгшэды союзна республикануудта, дээдэ хургуулинуудта, министерство, ведомствонуудта, СССР-эй Дээдэ, тусхай дунда хуралсалай министерство тэдэнине хубаарилаха байна. Энээнине ардай ажахын тэдэ тусбууд соо хараалха шухала.

Ардай ажахын гү, али теоретическа шухала асуудалнуудаар шэнжэлэлтэнүүды хэдхэдэ, горьтой үр дүн туйлахан, дээдэ хургуулинуудай советуудаар дамжагдэһан шухала научна хүдэлмэрилэгшэды тусбуудтэй эрдэмэй кандидатүүды педагогическа хүдэлмэрилэгшэды сүлөөлхэнь дээдэ хургуулинуудта зүбшөөгдөбэ. Тийхэдэ тэдэнине ахаалга гү, али млада научна хүдэлмэрилэгшэды болгохо, Тэдэнэр тингээд хоёр жэлэй болзор соо докторой диссертаци бэлдэхэ аргатай болово.

Научна хүдэлмэрилэгшэды болгогдон багшаар жэл үнгэрөөд байхала дээдэ хургуулинууд советтэ научна тоосоо хаха. Тэрэнине совет каража зүвэдэ, научна хүдэлмэрилэгшэды тусаалда диссертаци бэлдэхэ саашаа байлгах гү, али багшааха ажалдан дахин оруулаха тухай шийдхэбэри гаргадаг.

Научна шэнжэлэлтэнүүды дүүргэһан, түрүү дүй дүршэл согсолхын, дүүргэдэһан шэнжэлхы хүдэлмэрилэгшэды болгохо ажал дээрэ нэбтэрүүлхын түлөө научно-педагогическа хүдэлмэрилэгшэды бусад дээдэ хургуули, научна эмхи зургаа, предприятие, организацинуудта дээдэ хургуулинуудай алыгаха эрхэ олгогдоно. Тийхэдэ тусхай министерство, ведомствонуудтэй дээдэ хургуулинууд энээнэ тухайгаа зүбшэхэ ёһотой. Эдэ научна хүдэлмэрилэгшэды зургаа нара хүртэр алыгагдэхэ, абадаг салынгынь хуушанайхаар үлөөгдөхэ байна.

Жэл бүхэндэ мэргэжэл мэргэжэлэрн хүнүүды аспирантурада абаха тусбууды СССР-эй Дээдэ, тусхай дунда хуралсалай министерство, СССР-эй Министрүүдэй Совет ийгээ уялгада. Научно-педагогическа кадрнууды бэлдэхэ хэрэг айжаруула хэмжээ-ябуулганууд тухай орондо зарим тэд ажалтаа гаданхай гэжэ тогтоол соо тэмдэглэнэ. Нүүнэй 10 жэлэй турьда научна хүдэлмэрилэгшэды тоо доо үлүү дүхэл олошорбо.

научно-педагогическа кадрнууды олошоруулаха, тэдэнэй бэлдэхэ хэрэг айжаруула хэмжээ-ябуулганууд тухай орондо зарим тэд ажалтаа гаданхай гэжэ тогтоол соо тэмдэглэнэ. Нүүнэй 10 жэлэй турьда научна хүдэлмэрилэгшэды тоо доо үлүү дүхэл олошорбо.

научно-педагогическа кадрнууды олошоруулаха, тэдэнэй бэлдэхэ хэрэг айжаруула хэмжээ-ябуулганууд тухай орондо зарим тэд ажалтаа гаданхай гэжэ тогтоол соо тэмдэглэнэ. Нүүнэй 10 жэлэй турьда научна хүдэлмэрилэгшэды тоо доо үлүү дүхэл олошорбо.

научно-педагогическа кадрнууды олошоруулаха, тэдэнэй бэлдэхэ хэрэг айжаруула хэмжээ-ябуулганууд тухай орондо зарим тэд ажалтаа гаданхай гэжэ тогтоол соо тэмдэглэнэ. Нүүнэй 10 жэлэй турьда научна хүдэлмэрилэгшэды тоо доо үлүү дүхэл олошорбо.

научно-педагогическа кадрнууды олошоруулаха, тэдэнэй бэлдэхэ хэрэг айжаруула хэмжээ-ябуулганууд тухай орондо зарим тэд ажалтаа гаданхай гэжэ тогтоол соо тэмдэглэнэ. Нүүнэй 10 жэлэй турьда научна хүдэлмэрилэгшэды тоо доо үлүү дүхэл олошорбо.

КПСС-эй XXII
свездын хүндэлэлдэ

Үнөөн бүриһөө 742 литр һү хаагаа

Пелагея Цырендилькова эрхим ажаллаараа шалгаржа, совхозойгоо түрүү наалишдай нэгэн болонхой. Үнгэрһэн 5 нарын турьшала 18 үнээдэйнгэ тус бүриһөө 742 литр һү наажа, социалис мурысөөндэ хоёрдохи һуури эзэлэе.

Энэмтэй гансахан өөрнөгөө ажал хараад ябадаг бэшэ, гээдгэжэ абаһан нүхэдтөө туһалалсадаг.

Мүнөө Московско областин Серпуховско районий хүдөө ажахын түрүүшүүдэй үүхсэлээр, залуу наалишан Зина Сно Ханчингэ гэгшине шэфтээ абаад, үдэр бүри ажалдан туһална.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Хэжэнгын совхозой түрүү наалишан П. Цырендилькова. Хэжэнгын совхоз.

Н. Галданов.
Авторай фото.

Гээгдэгшэдтэ туһална

Паровозо-вагонно заводой цехүүдэй хоорондо дэлгэрһэн мурысөөндэ вагоной мөөр заһабарилгад түрүүжэе абаһаар. Тэдэнэр энэ байгша ондо дурба дахин дамжуулхын Улаан тугта хүртэһэн байна. «Амжалта туйла, нүхэртөө туһала, жэшээ харуула» гэгһэн ёһо гурмаар хүдэлмэрилэгшэ бүхэн ажаллана.

Ролки хэдэг уцастогайхид цех соогоо бүри ехэ амжалта туйлан, ходо түрүүлнэ. Энэ ажаллагшадый бригадир Василий Викторов, слесарь Яков Казаков болон бусад залуу нүхэдтөө мэргэжэл олоходонь туһаламжа хүргэжэ байдаг. Эдэ хоёр нүхэд ганса һүүлэй таба нарын турьшала найман залуу хубууды ороо мэргэжэлдэ хургажа, мэргэжэлтэй хүдэлмэрилэгшэд болгоо.

Николай Чмырь гэгшын хүтэлбэрилдэг слесарьнуудэй бригада бусадтай жэшээлхэдэ нэгэ бага гээгдэжэ ябаба. Коммунист Казаков өөрнөгөө һайн дураар тус бригадала ажаллахаа эржэ, нүхэдтөө үнэн зүрхэнэй туһаламжа хүргөө. Мүнөө Н. Чмырь гэгшын бригада даабараа ходо үлүүлэн дүүргэнэ.

Эндэ һаяхан цехын хүдэлмэрилэгшэды хамтын суглаан үнэргэгдөө. Василий Викторовэй хүтэлбэрилдэг бригадала коммунистическэ ажалай бригадын хүндэтэ нэрэ эзгээ олгохо тухай шийдхэбэри баталан абтаһан байна.

Партийн XXII свездые ажалдай амжалтаар угтахын тула мэргэжэл шадабаряа үдэр бүри дээшлүүлжэ байхадни гээжэ тус бригадынхи мэдүүлэнэ.

В. Каток.

ХИШЫН саананаа

Радио, телевиденээр Н. С. Хрущевой хэлэһэн үгэ тухай гадаадын оронуудта ийгэжэ бэшгэдэнэ

КАНБЕРРА, июнин 16. (ТАСС). Радио, телевиденээр СССР-эй Министрүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущевой хэлэһэн үгэ Австралида ехэ анхарал табигдаа. Австралиин ехэ-ехэ газетнууд Н. С. Хрущевой хэлэһэн үгые ехээр толилоо.

Буу зэбсэг хуряаха, Германиян асуудал шийдхэхэ харгы замууд тушаа Советскэ правительствын хүтэлбэрилэгшын хэлэһы ехэ удхатай гэжэ Австралиин холбөөл, радио тэмдэглэнэ. Хэлбөөл Штадуудай президент Кеннедитэй ашатай туйлтай хоёрлэдөөн болоо гээд Н. С. Хрущевой хэлэһэни Австралиин «Эйдж» гэжэ мэдээлжэ болон газетэ онсолон тэмдэглэхэ гаргаа. Советско-американска харилсаануудай найжарха саг ерэхэ. Энэ хадаа улаасхорондын бүхы байдалда һайн нүлөө үзүүлэхэ гээд совет премьерэ этгэнэ гэжэ тэрэ газетэ саашан үргэлжэлүүлэ.

Германийн Демократическа Республикын хилэнүүды хубилгахэ хэдэлгэ дайн байлдаа эхилһэн удхатай байха.

Зүүн Баруун тала хоёрой хэрбээ Берлин тухай үгээ ойлголсоогүй хаань, ямар хойшолонгуудтай байха тушаа Н. С. Хрущевой хэлэһэни «Дейли Геральд» газетин шэнжэлэгшэ тайлбарилан бэшэбэ. Тийхэ зуураа эбэй ёһоор энээнине шийдхэхэ хэрэг энэ жэлдэ, 6 нарын турьшала дүүргэлхэ ёһотой гээд Н. С. Хрущев мэдүүлэ гэжэ тэрэ үргэлжэлүүлэ.

Берлиней асуудалы холодоо байхаар шийдхэхын орондо ГДР-ые, ГДР Польша хоёрой мүнөө байхан хилы мэдэрхэ «хараа шугам» ШТАГ-эй дээдэ тушаалтай советнигүүд баримталхаар наһатай гэжэ «Дейли Телеграф» газетин дипломатическа шэнжэлэгшэ Майкл Хилтон бэшэбэ.

рилоор тэдэнине шэнэ дайнай аюулһаа хамгаалхын түлөө совет арад бүхы боломоор юумэнүүды бэлүүлхээр бэлэн гэжэ Н. С. Хрущев тодо нонороор, аргагүй этгэмээр хэлэбэ.

БЕРЛИН, июнин 16. (ТАСС). Радио, телевиденээр Советскэ правительствын толгойлогшо Н. С. Хрущевой хэлэһэн үгые Германиян Демократическа Республикын ажалшад халуунаар дэмжэнэ.

Германитай эбэй хэлсээ баталха, буу зэбсэг бүхэднэ хуряахын түлөө СССР-эй Министрүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев, Советскэ Союз ехэ оролдогто гаргана. Энээнэнь түлөө бидэнэр баяры хүргэнэбди. Баруун Германия, ГДР-тэ олон миллион хүнүүд нимэл нанал бодолтой байха гэжэ эб найрамдалтай түлөө тэмсэгшэдей немелкэ Советэй (ГДР) генералыа секретарь Гейнц Вильман ТАСС-эй корреспондентэ мэдүүлэ.

ЛОНДОН, июнин 16. (ТАСС). США-гэй президент Дж. Кеннедитэй СССР-эй Министрүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущевой хэлэһэнүүды хэлэн тухайга радио, телевиденээр хэлэһэн үгые Лондондой мүнөөдэрэй газетнууд эгээ шухала удхатай тэмдэглэжэ гэжэ сэгнэбэ. «1961 ондо эбэй хэлсээ баталагты гэжэ Хрущев хэлэнэ» гэжэ «Дейли Уоркер» ехээр гаршаглана. «Хрущев Берлин тухай уридшалан һануулаха хэнэ. Шэнэ дай хэзээ бү наһагы гэжэ тэрэ хэлэнэ» гээд «Дейли Экспресс» газетэ һанамжалаа. «Германитай хэлсээ хэхые Хрущев уржала. Мүнөө жэл энэ асуудал шийдхэгдэжэ дүүрэхэ ёһотой» гэжэ «Таймс» газетэ онсолон бэшэбэ.

ВАРШАВА, июнин 16. (ТАСС). Москвагай радио, телевиденээр Н. С. Хрущевой хэлэһэн үгые Польшын олонинтэ, хэлбэл айхатар һонирхолтойгоор угтаа.

«Трибуна Люду», «Жице Варшавы», «Жолнеж Вольности» газетнууд Н. С. Хрущевой хэлэһэн үгын текстые хүдсөөр үгэһэн байна. Бэшэ газетануудын Н. С. Хрущевой хэлэһэн үгын гол шухала зүйлинуудынь тобийгон гаргажа байгаад үгэбэ.

Мүнөө үе сагай эгээ шухала асуудалнуудаар Советскэ Союзай ямар хараа шугамтай байһандын баруун тээ зарим бүлэглэлүүд маргадаг байгаа. Тэд Н. С. Хрущевой мүнөө хэлэһэнинь тэдэндэ ойлголсоогүй асуудалнууды таларуулаа гээд «Дзенник Людовы» газетэ һанамжалаа. Ондо ондоо нийтин байгуулагатай гүрэнүүдэй ээргэ оршожо шалаха, тийхэ ёһотыһые байһандань тон гүнзэгыгөөр этгэдэгэ Н. С. Хрущев дахин харуулаба.

Гитлеровскэ сэрэгүүдэй Советскэ Союзда хорото муухайгаар долболонһоо хойшо 20 жэл июнин 22-то гүйсэхэнэ гээд Г. Вильман саашан хэлтэ. Эб найрамдал тээшэ дайн байлдаагүйгөөр харгы зам гаргахын, Германиян газар дээрхэ шэнэ дайнай үүхсэлдэхэгүйн түлөө хэмжээ абаха эдэххи Советскэ правительство эдэ үдэрүүдтэ гаргажа байна. Энэмтэй маандала, немелүүдтэ, шухала удхатай гэжэ Г. Вильман һанамжалаа. Эдэ амгалан ёһоной совет дурдалхуудтай бүхы немел арадые танилсуулхын, эдэ дурдалхууды немел арадтай дэмжэхын түлөө эб найрамдалтай түлөө тэмсэгшэдей немелкэ Совет бүхы хүсэ шаладаа элсүүлхэ гээд тэрэ хэлэбэ. Энэ хадаа нэн түрүүндэ Баруун Германиян хүн зондо хаабаты байна бишуу.

Мүнөө үгөөгүүр газетанууды хэлэжэ харыхингаа урда тээ лондонхой Н. С. Хрущевой хэлэһэн үгын гол-гол үдэхэ үсгэлээр үлэһэн мэдэхэ болоһон байгаа. «Би-Бис-Си», «Индипендент Телевиж» гэжэ Англиин телевизионно компанинууд һүүлшингээ мэдээлнүүдтэ тэрээнине дамжуулан байба. Харин «Би-Бис-Си» энэ мэдээлнүүды һүүлэй мэдээлнүүд соо бэшэ, «мүнөө үдэшлэнэ» гэгһэн гаршагтайгаар гарадаг тусхай программа соогоо оруулан байба.

Энэ жэл Европын асуудал эбэй ёһоор шийдхэжэ дүүргэхэ, Германиятай эбэй хэлсээ баталха, энэ үндэһэ һуури дээрэ Баруун Берлин тухай асуудал шийдхэхэ гэжэ Советскэ правительствын толгойлогшын урлалыне газетнууд эли тодоор харуулаха. Сэрэгэй хорото муухай хэрэгүүды үүдхэ дуратайшуулы номгодохон, газетэ ийгэжэ тайлбариллаа.

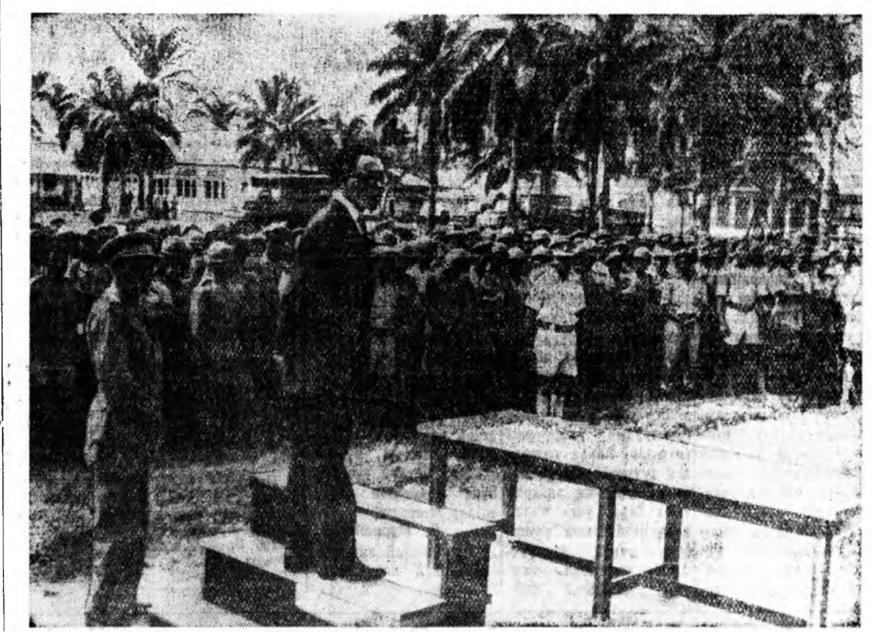
Берлиней демократическа хэлбэл радио, телевиденээр Н. С. Хрущевой хэлэһэн үгэдэ гол анхаралаа табива. «Энэ жэл ээбэй ёһоор шийдхэгдэхэ. Гол асуудалны: бүхы дөө буу зэбсэг хуряаха хэрэг гэгһэн ехэ гаршаг хээд. «Нейес Дейчланд» газетэ тэрэ хэлэһэн үгын текст хүсэдөөр толилоо. Гитлерэйхидтэ эсэргүү арадуудай хүдэлөөндэ эб хамта ябагшад амгалан ёһоной конференцида хабаадаха ёһотой гэжэ газетэ бэшэбэ. Бонной талаһаа арсаха болоо хаань, ГДР-тэй амгалан ёһоной хэлсээн баталагдаха гэжэ «Нейес Дейчланд» онсолон тэмдэглэе. Бүхыдөө буу зэбсэг хуряаха, ядерна зэбсэг туршалгы болуулаха тухай хамтын шийдхэбэри абаха шухала гээд газетэ саашан һанамжалаа.

Н. С. Хрущевой хэлэһэн үгын текстые Вашингтон абаба

НЬЮ-ИОРК, июнин 16. (ТАСС). Июнин 15-да радио, телевиденээр СССР-эй Министрүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущевой хэлэһэн үгын стенографическа бэшэгы президент Кеннеди абаа гээд Ассошиэтед Пресс агентствын Вашингтонһоо мэдээсэбэ. Тингээд президент Кеннеди тэрээнэ тухай ямаршы тайлбар үгэбэгүй.

Мүн гүрэнэй департаментшы тайлбарнууды хээгүй.

ТАСС-эй фотохроника.

КОНГО. Стэнливилдэ Патрис Лумумбын хүшөө табиха ёһолол болоо. Зураг дээрэ: хуушта правительствын премьер-министр А. Гизенга үгэ хэлэжэ байна.

КПСС-эй ОБКОМДО

Гурбан жэлэй соёлой долбоолгодо эрхимтэнэй түлөө дамжуулхын Улаан туг барюулаха тухай

КПСС-эй обкомой бюро, Бурядай АССР-эй Министрүүдэй Совет ийгэжэ тогтообо:

1. Республика дотор соёл болбосорол саашадан хүгжөөгүрбан жэлэй долбоолгодо эрхимлэһэн Мухаршэбэрэй аймта (КПСС-эй райкомой нэгдэххи секретарь нүхэр Власов, аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Цыбиков) КПСС-эй обкомой Бурядай АССР-эй Министрүүдэй Советэй дамжуулхын Улаан туг барюулаха. Гурбан жэлэй турьшала аймаг дотор 3 библиотекэ, 14 культбаза, 4 улаан булан баригдаа. 14 гэгээрэлэй, ажалшадый эрилтэнүүды хангаха эмхи зургануудай хүдэлмэри нилээд найжарһан. һуурин тосхонууды болсон түхэлтэй болгохо талаар ехэ хүдэлмэри хэгдэһэн байна. Аймаг дотор 600 гаран хүнэй хабаададаг уран һайханы 40 гаран бүлгэм, хүдөө ажахын эрдэм шудалха арадай университет, элүүрые хамгаалха университет эмхидхэгдэһэн, шымтэйгээр хүдэлмэрилһэн байна. Гансал 1960 ондо хүдөө-ай соёл гэгээрэлэй эмхи зургануудай хүсөөр 133 уран һайханы концерт табигдаа, 60 тематическа үдэшэ, 215 уншагдадай конференци, элидхэл болон лекцинууд үнгэрэгдөө, агитбригаданууд 45 концерт, зүжэг ажалшадта харуулаа. Гурбан жэлэй турьшала аймаг дотор киноустанконуудай тоо 22-һоо 27 дотороо, библиотекэнүүдэй номой жаса 92 мянгаһаа 107 мянга болотороо олошорлоо.

2. Соёл болбосорол саашадан хүгжөөжэ гурбан жэлэй долбоолын үедэ Заиграйн аймагта (КПСС-эй райкомой секретарь нүхэр Петров, аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Бурковский), Кабанскын аймагта (КПСС-эй райкомой секретарь нүхэр Антоенко, аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Цыбов) болон Улан-Удэ городской Железнодорожно райондо КПСС-эй райкомой секретарь нүхэр Бизюкин, райгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Шабунин) һайн үрэ дүнгүүд туйлагдаа гэж тэмдэглэхэ.

Бурякчанһаа мэдээсэ

СҮҮДХЫН 10—12 ЛИТР ҺҮ... Энэххи совхозой коммунистическэ ажалай нэрэдэ хүртэһэн комсомол-залуушуулай бригадын наалишад үнээдэйнгэ ашаг шэмьен дээшлүүлхын түлөө ехээр оролдоно. Үнгэрһэн нарын турьшала нэгэ үнэһнээ сүүдхын 7—8 литр һүн һаагдабал, мүнөө 10—12 литр гүрхэнэ. Тийхэдэ Антонид Цыдыпова, Гүтя Аранзаева гэгшэд үдэр бүри 11—13 литр һү наана.

Тус бригадынхи түрэл партиингаа XXII свездын хүндэлэлдэ ажалдай вахтада жагсажа, һү нааха жэлэйнгэ тусыбе ноябрийн 20 болотор дүүргэхээр шармай оронхой.

ЭРХИМ ТУГАЛШАН
Тугал, буруунууды нэгэ

барта бариха, түлжөөжэ гээшэ ехэл зүб хэрэг, Харууналжа байһан тугал, буруунуудайнгаа шэгнүүрыень хэды шэнээн нэмээһэб, тэрэл хэмжээгээрэ ажалайнгаа түлбэри абаха болоходоо, тугалшадый харюусалга арга бэшэ хэсэлэнэ.

Жэшэнь, совхозой II отделениин эрхим тугалшан, партиин гэгшүүн Варвара Метешова 50 гаран тугал харуулаха. Тугалгаг сэрбэр уһатай, һайн бэлшээрилдэ адуулагданаһай ашаар тэрэнэй харууналда тугалнууд бөөнгээ шэгнүүрые сүүдхэдэ 950—1050 грамм нэмэнэ. һайн гээшэ ааб даа. Түлбэриншы дээгүүр байха ха юм.

В. Гармаев.
Баргажан.

